

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

خلاصه‌ای از نتایج مطالعه انجام شده در زمینه پایش ملی محیط کسب و کار کل کشور و استان تهران

نتایج حاصل از طرح پایش کسب و کار کشور و استان ها نشان می‌دهد وضعیت محیط کسب و کار استان تهران در زمستان ۱۳۹۷ نسبت به پاییز ۱۳۹۷ بهبود یافته، اما نسبت به زمستان ۱۳۹۶ تضعیف شده است. مقایسه شاخص کل محیط کسب و کار استان تهران با کل کشور نشان می‌دهد در مجموع محیط کسب و کار استان تهران نسبت به کل کشور مساعدتر است. بررسی مولفه‌های این شاخص نیز نشان می‌دهد وضعیت اغلب مولفه‌های پیمایشی استان تهران در زمستان ۱۳۹۷ نسبت به پاییز ۱۳۹۷ مساعدتر شده و بیشترین بهبود عملکرد نیز مربوط به مولفه نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول بوده است.

تهیه‌کننده: طاهره کریمی دستایی

تیرماه ۱۳۹۸

معرفی شاخص:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با تلفیق داده‌های پیمایشی (۲۸ مولفه) و داده‌های آماری (۴۲ مولفه) به طور فصلی اقدام به انتشار شاخص ملی پایش محیط کسب و کار می‌نماید. در ادامه، نتایج به دست آمده از گزارش زمستان مربوط به این شاخص در سطح کشور و استان تهران مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در طرح پایش ملی کسب و کار، جامعه هدف واحدها و اعضای فعال اتاق‌های بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اصناف و تعاون هستند و برای استخراج داده‌ها نمونه‌گیری به عمل می‌آید. تعداد واحدهای نمونه این طرح در استان تهران ۱۱۴۷ واحد است. در زمستان ۱۳۹۷، میزان مشارکت پاسخگویان استان تهران در این طرح، ۵۴ درصد (حدود ۶۱۹ واحد) بوده که در مقایسه با پاییز ۱۳۹۷ حدود ۳۵ واحد درصد از مشارکت واحدهای استان تهران در پاسخگویی به این طرح کاسته شده است.

شاخص ملی پایش محیط کسب و کار عددی بین ۰ تا ۱۰ است. هر چه این رقم به صفر نزدیک‌تر باشد نشانه عملکرد بهتری است.

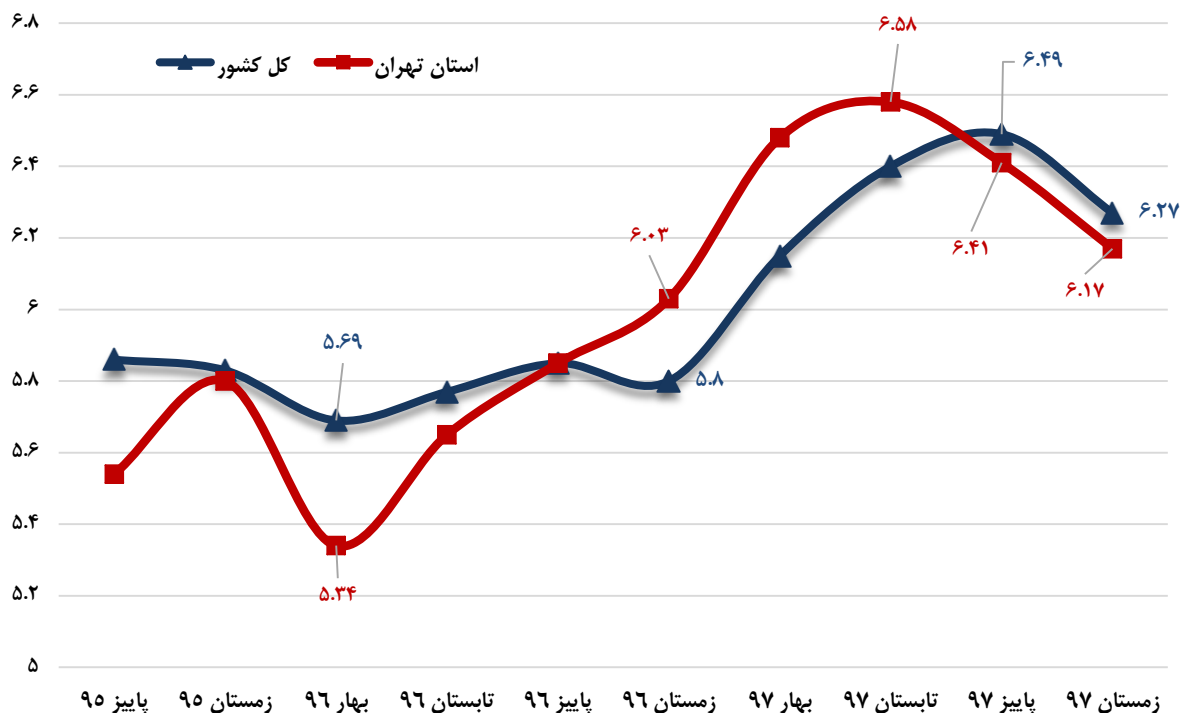
نتایج شاخص:

شاخص کل محیط کسب و کار کشور در زمستان ۱۳۹۷، ۶٫۲۷ (عدد ۱۰ بدترین ارزیابی است) بوده که نسبت به پاییز ۱۳۹۷ حدود ۳٫۴ درصد کاهش یافته که حاکی از بهبود عملکرد کسب و کار بوده، اما نسبت به فصل مشابه سال ۱۳۹۶ حدود ۸ درصد افزایش داشته و حاکی از تضعیف عملکرد کسب و کار در زمستان ۱۳۹۷ در مقایسه با زمستان ۱۳۹۶ است (نمودار ۱).

نتایج ارزیابی استانی پایش کسب و کار نشان می‌دهد استان‌های سیستان و بلوچستان با شاخص ۶٫۶، البرز با شاخص ۶٫۵۴ و کردستان با شاخص ۶٫۵ نامساعدترین عملکرد و استان‌های گیلان با شاخص ۵٫۶۷، آذربایجان غربی با شاخص ۵٫۷۶ و زنجان با شاخص ۵٫۹۲ بهترین عملکرد را داشته‌اند. به طور کلی، ۶۷ درصد استان‌های کشور عملکرد ضعیف‌تری نسبت به متوسط کل کشور داشته‌اند (نمودار ۲).

شاخص محیط کسب و کار در استان تهران در زمستان ۱۳۹۷، ۶٫۱۷ برآورد شده که در مقایسه با رقم مشابه در پاییز ۱۳۹۷ نشان‌دهنده بهبود حدود ۴ درصدی محیط کسب و کار استان تهران است، اما این رقم نسبت به زمستان ۱۳۹۶ تضعیف شده است. نمودار ۱، روند شاخص کسب و کار استان تهران و کل کشور را از پاییز ۱۳۹۵ تا زمستان ۱۳۹۷ نشان می‌دهد. مطابق نمودار، ضعیف‌ترین عملکرد استان تهران مربوطه به فصل تابستان ۱۳۹۷ (۶٫۵۸) و بهترین عملکرد این استان مربوط به فصل بهار ۱۳۹۶ (۵٫۳۴) بوده است. در کل کشور نیز بهترین و بدترین عملکرد شاخص محیط کسب و کار به ترتیب در بهار ۱۳۹۶ و پاییز ۱۳۹۷ رخ داده است. همچنین از پاییز ۱۳۹۶ شاخص محیط کسب و کار استان تهران از شاخص کل کشور پیشی گرفته، اما از پاییز ۱۳۹۷ شاخص محیط کسب و کار تهران کاهش یافته و به رقم پایین‌تری از رقم کل کشور رسیده؛ بدین معنا که در پاییز و زمستان ۱۳۹۷ عملکرد شاخص محیط کسب و کار در استان تهران از عملکرد کل کشور مساعدتر بوده است.

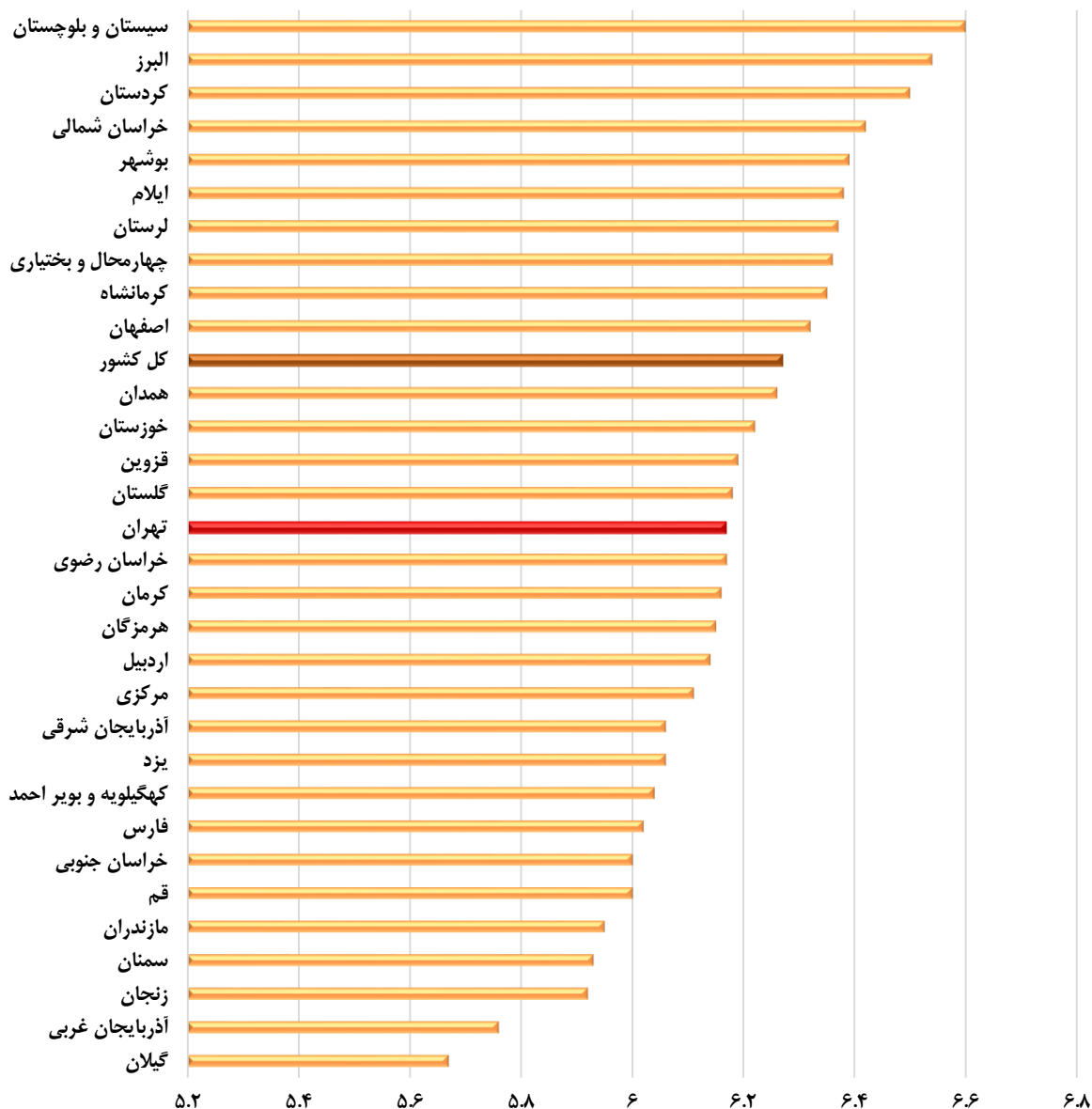
نمودار ۱ - روند شاخص محیط کسب و کار کل کشور و استان تهران

منبع: گزارش پایش ملی محیط کسب و کار ایران، اتاق بازرگانی، صنایع معادن و کشاورزی ایران

در زمستان ۱۳۹۷، شاخص محیط کسب و کار ۱۵ استان کشور مساعدتر از استان تهران و شاخص ۱۴ استان دیگر ضعیفتر از عملکرد استان تهران بوده است. در نمودار ۲، شاخص محیط کسب و کار کل کشور و استان ها در زمستان ۱۳۹۷ نشان داده شده است.

نمودار ۲- شاخص استانی محیط کسب و کار-زمستان ۱۳۹۷

منبع: گزارش پایش ملی محیط کسب و کار ایران، اتاق بازرگانی، صنایع معادن و کشاورزی ایران

مقایسه شاخص محیط کسب و کار به تفکیک مولفه‌های پیمایشی استان تهران در زمستان ۱۳۹۷ با پاییز ۱۳۹۷ نشان می‌دهد عدد شاخص محیط کسب و کار استان تهران در اکثر مولفه‌های پیمایشی در زمستان ۱۳۹۷ نسبت به پاییز ۱۳۹۷ کاهش یافته که حاکی از بهبود محیط کسب و کار استان تهران در زمستان ۱۳۹۷ نسبت به پاییز ۱۳۹۷ است. این شاخص تنها در سه مولفه "ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار"، "محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز و گازوییل و ..)" و "محدودیت‌های دسترسی به آب" نسبت به پاییز ۱۳۹۷ وضعیت نامساعدتری داشته است. در میان مولفه‌ها، "نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول" از ۶,۱۸ در پاییز ۱۳۹۷ به ۴,۷۷ در زمستان ۱۳۹۷ رسیده که حاکی از بهبود حدود ۲۳ درصدی این مولفه در استان تهران است. پس از آن مولفه‌های

معاونت بررسی های اقتصادی

"کمبود تقاضا در بازار" و "بی تعهدی طرف های قرارداد و معامله به اجرای تعهدات و وعده هایشان" بیشترین بهبود را داشته اند.

نمودار ۳- مقایسه وضعیت استان تهران در تمامی ۲۸ مولفه پیمایشی مربوط به شاخص محیط کسب و کار در زمستان و پاییز ۱۳۹۷

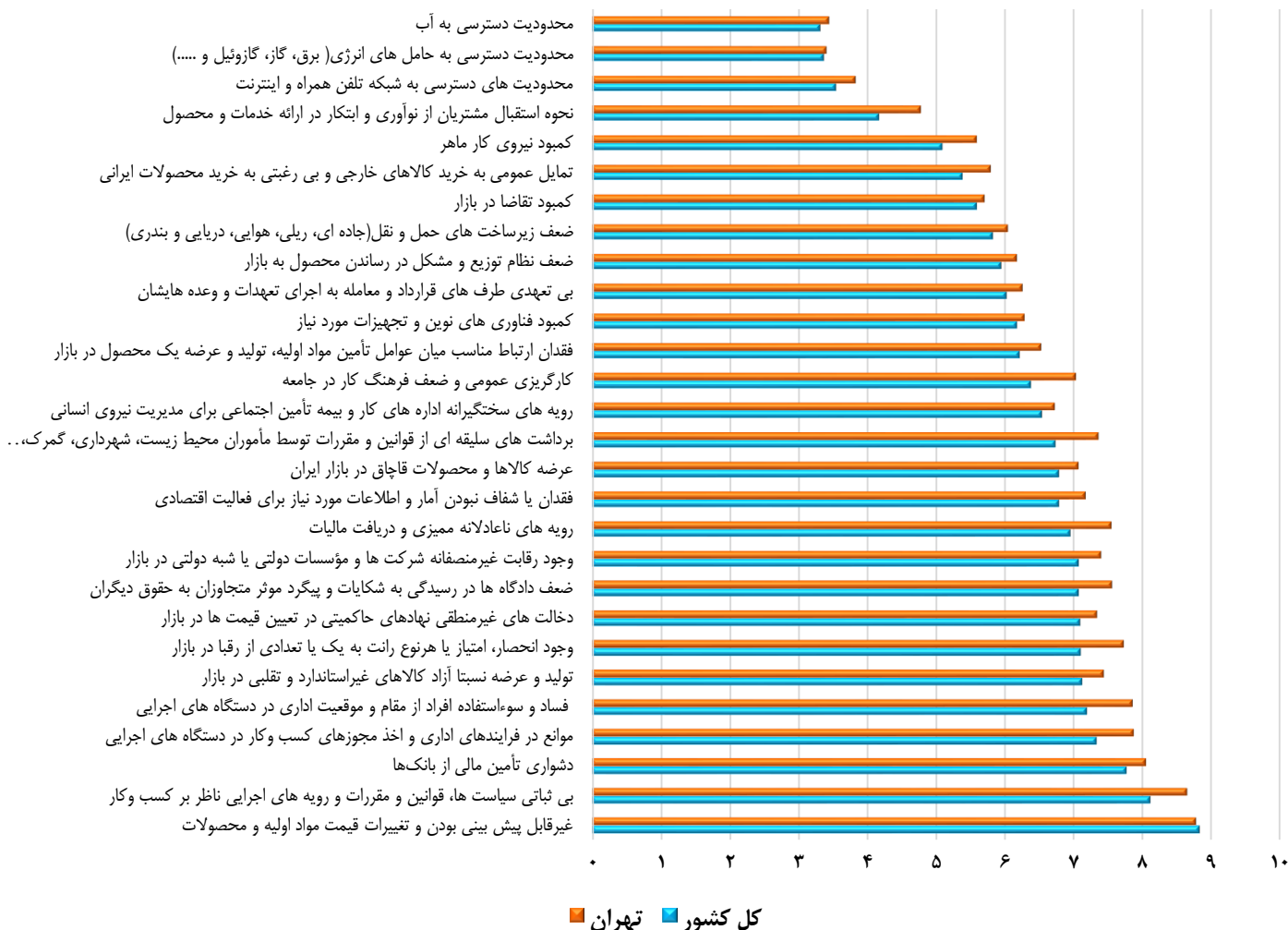
منبع: گزارش پایش ملی محیط کسب و کار ایران، اتاق بازرگانی، صنایع معادن و کشاورزی ایران

در میان ۲۸ مولفه بررسی شده در شاخص محیط کسب و کار استان تهران در زمستان ۱۳۹۷، "غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات"، "بی ثباتی سیاست ها، قوانین و مقررات و رویه های اجرایی ناظر بر کسب و کار" و "دشواری تأمین مالی از بانک ها" دارای ضعیفترین عملکرد (با عدد شاخص بالای ۸) و مولفه های "محدودیت دسترسی به حامل های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و ...)"، "محدودیت دسترسی به آب" و "محدودیت های دسترسی به شبکه تلفن

معاونت بررسی های اقتصادی

همراه و اینترنت" (عدد شاخص کمتر از ۴) دارای بهترین عملکرد هستند. همچنین مقایسه مولفه های شاخص محیط کسب و کار استان تهران با کل کشور در زمستان ۱۳۹۷ نیز نشان می دهد که عملکرد استان تهران تنها در مولفه "غیرقابل پیش بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات" بهتر از عملکرد کل کشور است (شاخص استان تهران در این مولفه ۸,۷۸ و شاخص کل کشور ۸,۸۳ است) و در سایر مولفه ها عدد شاخص محیط کسب و کار استان تهران از شاخص متناظر کل کشور بالاتر است که به معنای بدتر بودن این شاخص در استان تهران نسبت به کل کشور است. باتوجه به اینکه شاخص محیط کسب و کار از برآیند مولفه های پیمایشی و آماری به دست آمده، لذا علیرغم نامساعد بودن وضعیت استان تهران در مولفه های پیمایشی نسبت به کل کشور، ارقام مشابه استان تهران و کل کشور برای شاخص کل نشان می دهد در مجموع محیط کسب و کار استان تهران نسبت به کل کشور مساعدتر است.

نمودار ۴- مقایسه وضعیت کل کشور و استان تهران در تمامی ۲۸ مولفه پیمایشی مربوط به شاخص محیط کسب و کار - زمستان ۱۳۹۷

منبع: گزارش پایش ملی محیط کسب و کار ایران، اتاق بازرگانی، صنایع معادن و کشاورزی ایران